

• συμφωνο + ήμισι
→ τρισημισι

• φωνήεν + μισι
→ δυσημισι

λειά αυτή.

το γλυκό.

αχανικά.

κε ακόμη.

• Ενας/μια + μισ(η)
→ Εναμιση
→ μιαμιση

κατάλληλο απόλυτο ή τακτικό

SOS

* Όταν η αναφορική πρόταση δίνει μια
απαραίτητη πληροφορία, δε χωρίζεται με
κόμμα, λέγεται ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΗ !

Π.χ. Η ταινία ^{ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΗ} που είδαμε χθες, ήταν τέλεια

↳ χρήσιμη πληροφορία
δεν βάζω κόμμα

* Όταν η αναφορική πρόταση δίνει μια
πρόσθετη πληροφορία, χωρίζεται με κόμμα και
λέγεται ΜΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΗ / ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΗ

Π.χ. Η ταινία αυτή, ^{ΜΗ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΤΙΚΗ} που κυκλοφόρησε πριν
από δύο χρόνια, είναι τέλεια

↳ πρόσθετη
πληροφορία, θα
βάλω κόμμα

1/4/2025

ΚΑΛΟ

ΜΗΝΑ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

α) ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ: εισάγονται με αναφορικές αντωνυμίες που, ο οποίος, όποιος, όσος, ό,τι και χρησιμοποιούν σαν Υ-Α-Κ. προσδιορισμός
π.χ. Όποιος διαβάζει σκοτάζει

β) Επηρεματικές: εισάγονται με αναφορικά επηρεήματα: όπου/οπουδήποτε/όπως/οπωςδήποτε/όποτε/οποτεδήποτε/όσο/οσοδήποτε

π.χ. Μπορείς να έρθεις όποτε θέλεις οπότε

Η Θεσσαλονίκη γνωρίζει μεγάλη ακμή

Θεσσαλονίκη

σπουδαίο οικονομικό & πνευματικό κέντρο
σταυροδρόμι στεριανών & θαλάσσιων εμπορικών δρόμων

στόχος κατακτητών { 904 Σαρακηνοί
1185 Νορμανδοί

Στα χρόνια της παρακμής της
αυτοκρατορίας (13^{ος}-14^{ος} αι.)

- Αύξηση πνευματικής & εμπορικής δραστηριότητας
- Κίνημα Ζηλωτών

Κίνημα Ζηλωτών

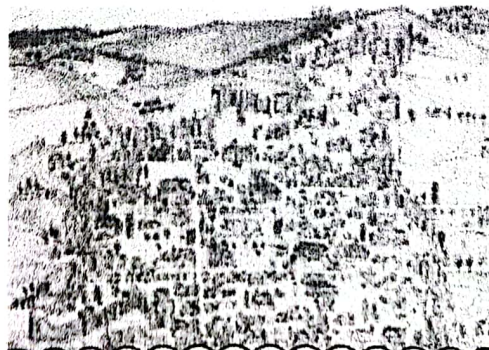
Ζηλωτές: είδος πολιτικού κόμματος που υπερασπιζόταν
τις χαμηλές τάξεις απέναντι στους πλούσιους

Πήραν τη διοίκηση της πόλης από τους ευγενείς
"Δημοκρατική κυβέρνηση" 1342-1349

Οι ευγενείς με τη βοήθεια του αυτοκράτορα
πήραν πίσω τη διοίκηση της πόλης από τους Ζηλωτές

1. Τι γνωρίζεις για τη Θεσσαλονίκη;
2. Τι γνωρίζεις για την εμπορική και πνευματική ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης στη Βυζαντινή αυτοκρατορία;
3. Τι ήταν το κίνημα των Ζηλωτών;

32. Η Θεσσαλονίκη γνωρίζει μεγάλη ακμή

Η Θεσσαλονίκη, από τα πρώτα βυζαντινά χρόνια, είναι η δεύτερη σημαντική πόλη της αυτοκρατορίας. Αναπτύσσει σπουδαία εμπορική, πνευματική και πολιτική κίνηση, την οποία διατηρεί ακόμη και στα χρόνια της παρακμής.

Η Θεσσαλονίκη ήταν σπουδαίο οικονομικό και πνευματικό κέντρο της αυτοκρατορίας. Πηγές της εποχής αναφέρουν ότι «ο Κωνσταντίνος για λίγο είχε σκεφτεί να κάνει αυτή πρωτεύουσα της αυτοκρατορίας»¹.

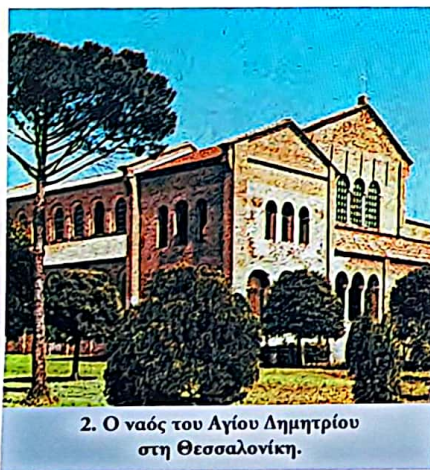
Η θέση της στον κόλπο του Θερμαϊκού και στην εύφορη κοιλάδα του Αξιού ποταμού την έκανε σταυροδρόμι των στεριανών και των θαλάσσιων εμπορικών δρόμων και της έδωσε φήμη και πλούτη. «Η γη και η θάλασσα έχουν ταχτεί να λειτουργούν για χάρη μας και να μας προσφέρουν τα πλούσια δώρα τους αδαπάνως», γράφει ο ιστορικός Ιωάννης Καμενιάτης². Τα χαρίσματα αυτά όμως την έκαναν και στόχο πολλών κατακτητών, οι οποίοι έφτασαν αρκετές φορές απειλητικοί κάτω από τα τείχη της. Το 904 οι Σαρακηνοί και το 1185 οι Νορμανδοί την κατέλαβαν και τη λεηλάτησαν.

Παρά τις δυσκολίες αυτές όμως, η Θεσσαλονίκη διατηρούσε τον πλούτο και την εμπορική της κίνηση από τα πρώτα ως τα τελευταία βυζαντινά χρόνια. Είχε ακόμη αξιόλογη πνευματική ανάπτυξη και δραστηριότητα, όπως μαρτυρούν τα μνημεία παλαιάς βυζαντινής τέχνης και οι εκκλησίες που σώζονται ακόμη στην πόλη. Ξεχωριστή θέση ανάμεσά τους είχε ο ναός του Αγίου Δημητρίου, που ήταν πολιούχος και προστάτης της.

Στα χρόνια παρακμής της αυτοκρατορίας (13ος-

1. Χάρτης με τις πόλεις που ο Κωνσταντίνος είχε διαλέξει για να μεταφέρει την πρωτεύουσα της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

2. Ο ναός του Αγίου Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη.

14ος αιώνας), η Θεσσαλονίκη, αντίθετα από άλλες πόλεις, διατήρησε και αύξησε την πνευματική και την εμπορική της δραστηριότητα και γι' αυτό της είχε δοθεί το προνόμιο να είναι αυτοδιοικούμενη. Εδώ λειτουργούσαν κατώτερα και μέσα σχολεία, αλλά και ανώτατες σχολές Μαθηματικών, Νομικής, Φιλοσοφίας και Ρητορικής. Τους μισθούς των δασκάλων τους μάλιστα πλήρωναν οι αρχές της πόλης.

Την ίδια περίοδο αναπτύχθηκε εδώ το κίνημα των Ζηλωτών, που ήταν πρωτόγνωρο για την αυτοκρατορία και την εποχή. Οι Ζηλωτές ήταν ένα είδος πολιτικού κόμματος, που υπερασπιζόταν τα συμφέροντα των χαμηλών τάξεων (μικροκαλλιεργητών, μικροτεχνιτών, εργατών και ναυτικών) απέναντι στους πλούσιους, τους υπερέχοντες και τους δυνατούς. Οι τελευταίοι είχαν στα χέρια τους το εμπόριο, τον πλούτο και τα προνόμια και εκμεταλλεύονταν τους οικονομικά αδύναμους. Η αντιπαράθεση ανάμεσά τους μάλιστα, στα μέσα του 14ου αιώνα, οδήγησε σε αιματηρές συγκρούσεις και επανάσταση, από την οποία νικητές βγήκαν οι Ζηλωτές.

Οι Ζηλωτές απομάκρυναν με τη βία τους ευγενείς από την πόλη, λεηλάτησαν και δήμευσαν τις περιουσίες τους και ανέλαβαν αυτοί τη διοίκησή της. Η «δημοκρατική κυβέρνηση» τους, όπως την ονόμασαν, διοίκησε τη Θεσσαλονίκη επτά χρόνια (1342-1349). Στο διάστημα αυτό όμως οι συνασπισμένοι ευγενείς, με τη βοήθεια και του αυτοκράτορα της Πόλης, οργανώθηκαν και κατάφεραν να ξαναπάρουν τη διοίκηση της πόλης από τους Ζηλωτές. Τα γεγονότα αυτά όμως, παρά τις κάποιες υπερβολές που τα συνόδευσαν, έμειναν στην ιστορία της εποχής ως παράδειγμα αγώνα απελευθέρωσης των αδυνάτων από τον ζυγό και την εκμετάλλευση των δυνατών.

■ Ποια πλεονεκτήματα έκαναν τη Θεσσαλονίκη δεύτερη πόλη της αυτοκρατορίας στο εμπόριο και τον πλούτο, μετά την Κωνσταντινούπολη;

■ Σήμερα αποκαλούμε τη Θεσσαλονίκη «συμπρωτεύουσα», «νύμφη του Θερμαϊκού» και «πόλη του Άη-Δημήτρη». Σχολιάστε αυτά τα προσωνύμια.

3. Η Θεσσαλονίκη «πρωτεύουσα» της αυτοκρατορίας

«Όταν ο Μέγας Κωνσταντίνος αποφάσισε να κάνει τη νέα πρωτεύουσα, δε διάλεξε αμέσως το Βυζάντιο. Για λίγο σκέφτηκε τη Ναϊσό (Νίσα της Σερβίας σήμερα), όπου γεννήθηκε, τη Σαρδική (Σόφια) και τη Θεσσαλονίκη. Η προσοχή του ακόμη στράφηκε και στην Τροία, την πατρίδα του Αινεία, ο οποίος, όπως λέει η παράδοση, ήρθε στην Ιταλία μετά την άλωση και την καταστροφή της από τους Αχαιούς και θεμελίωσε τη Ρώμη».

Σωζομενός, *Εκκλησιαστική Ιστορία*

4. Η Θεσσαλονίκη στα βυζαντινά χρόνια. (Ζωγραφική αναπαράσταση Μ. Καμπάνη)

¹ Σωζομενός (Ιστορικός του 5ου μ.Χ. αιώνα). Δες και το κείμενο-πηγή 3.

² Ιωάννης Καμενιάτης: βυζαντινός ιστορικός από τη Θεσσαλονίκη.

$$3\frac{3}{4}$$

Γλώσσα

Φυλ. ασκ. 3, 4, 6

B.M. σελ 17 ασκ 5

Μαθητικά
505

B.M

σελ 25

B. Νοελ. 26

ασκ 2

πρόβλημα 1

5

ΕΝΟΤΗΤΑ.

9/4!!!

Ιστορία

B.M. σελ 98 + 99
κεφάλαιο 32

$$\frac{3}{4} = \frac{75}{100}$$

$$3,8 = \frac{38}{10}$$

$$39\% =$$

$$3,09 =$$